

TORONTÁL

Ara 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Beeskerek, Obilteva (Zápolya) a. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:		Ara 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Beeskerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre 300 D Negyedévre 75 D Félévre 150 D Havonta 25 D	

A londoni konferencia sikeres eredménnyel befejeződött.

London, aug. 17.

A német delegáció az amerikai és angol tanácsra elhatározta, hogy a francia kiűritési feltételeket elfogadja, azonban több ellenkivánságot terjesztett elő.

A franciák hosszas tárgyalás után beleegyeztek abba, hogy a tanácskozás jegyzőkönyvének aláírása után csapatukat kivonják a Rajna jobb oldalának egyes városaiból, a vasutasokat elválasztják a német személyzettől és csupán egy esetleges sztrájkra tartják őket készenlétben.

A tárgyalások pénteken egész nap folytak és szombaton is szakadatlanul tartottak. Az utolsó tanácskozás szombat délután a szakértők bevonásával folyt le, úgy hogy délután négy órakor végleges megállapodás jött létre.

A londoni konferencia záróülése Mac Donald elnöklésével szombaton este hét órakor ült össze. Mac Donald tetszéssel fogadott záróbeszédére Marx, Theunis, Herriot és Kellog reflektáltak. Marx és Herriot beszédét nagy tetszéssel fogadták.

Rövid szünet után az egyes delegációk a konferencia jegyzőkönyvét tudomásul vették, majd megfirtént a jegyzőkönyv előzetes aláírása. A záróülést Mac Donald este 9 órakor berekesztette és a résztvevők barátságos kézsorítással búcsúztak el egymástól.

Az egyezmény végleges aláírását harmincadikára tűzték ki, abban a reményben, hogy az érdekelt parlamentek addigra jóváhagyják az elért megállapodásokat.

Marx az ideiglenes aláíráskor megjegyezte, hogyha a Reichstag megtagadja a hozzájárulását, úgy Németország aláírása semmissé válik.

Mac Donald bucsúbeszédében a melyet ezzel a megszólítással kezdett meg: Barátaim, nagyjából a következőket mondotta: Hálát érzek a konferencia valamennyi résztvevőjével szemben, akik szüntelenül dolgoztak annak sikeréért. Ha a konferencia megszakadt volna, ebből sok baj származott volna. Hiszem, hogy mi Európának jobbat adunk, mint az ügyvédektől tervezett papírra vetett megállapodás. A mai meg egyezés a háboru óta az első olyan egyezmény, amely kölcsönös megállapodások alapján jött létre. Ezt a meg egyezést az első békeszerződésnek tekinthetjük, mert olyan érzéssel írtuk alá, hogy vele hátat fordítottunk a háborus észjárásnak.

Véres összeütközés a zágrebi Szokol-ünnepségen.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Zágreb, aug. 18.

A zágrebi szokol zsupa tegnapi ünnepségét véres esemény zavarta meg. A jugoszláv szokolok háromnapos szletjuket tartották Zágreb-ban, amely erre az időre ünneplőbe öltözött. A szépen induló ünnepséget azonban a politikai elvakultság, a türelmetlenség megzavarta és vérbe folytatta. A jugoszláv szokolistákat egy horvát szokolista Hanaos csapat támadta meg, inzultálta őket, úgy hogy az összeütközésnek nagyon sok sebesültje és állítólag már egy halottja is van. Részletes jelentésünk a következő:

A jugoszláv szokolisták egy csapatja a horvát szokolok épülete előtt ment el, akik már harerakészen várták ott őket. A horvátok eleinte csak szidalmazták a jugoszláv szokolistákat, majd kövekkel dobálták őket, botok, kések kerültek elő és hatalmas verekedés fejlődött ki. Véresfejű emberekkel telt meg rövidesen az utca, sebesültek vergődtek a földön, de a verekedés heve nem szűnt meg még akkor sem, amikor megjelent a haretéren a csendőrség és a katonaság, amely végre is

kénytelen volt szuronyrohamot intézni a verekedő tömeg ellen, hogy azt szétoszlatthassa. A csend-

őrség rohamozása közben szuronydőlés érte Horváth Károly Józsefet, a Jutarni List tisztviselőjét, akit súlyos sebesülésével a kórházba vittek. Horváth haldoklik.

A város néhány helyén tötétek még ilyen véres incidensek, így a Meduliceva-kávéház előtt, ahol Rodenovics Milos horvát vasutast sebesítették meg súlyosan. A Narodna-kávéház előtt pedig egy dalmát szokolistának a szemét szarták ki.

Megtámadták a tüntetők a vendég esch szokolisták csapatát is, a rendőrség azonban hamarosan szétzavarta a támadókat.

Rendkívül sokan sebesültek meg könnyebben, akik azonban a rendőrségen be sem jelentették sebesüléseiket.

Zágrebi körök véleménye szerint a véres tüntetést az ultra blokkista sajtó készítette elő és benne leginkább a Frank-párt emberei vettek tevékeny részt.

Beogradban a késő éjjeli órákban terjedt el a merénylet híre és érthető megdöbbenést keltett.

Az ellenzék hír szerint a parlament azonnali egybehívását sürgeti, amelyen szóvá akarja tenni a zágrebi véres eseményt.

Megtalálták Matteotti holttestét.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Róma, aug. 17.

Emlékezetes még, hogy június tizenegyedikén Matteotti szocialista képviselő Rómából nyomtalanul eltűnt. Az eltűnés után néhány nap múlva kétségtelenül bebizonyosodott, hogy Matteottit a fascista szervezet főemberei tették el láb alól, mert a parlamentben egy nagy leleplező beszédre készült a fascista korrupció ellen.

A nyomozás néhány nap múlva kiderítette, hogy Matteottit meggyilkolták, a tetteseket is elfogták,

Marx beszédében kijelentette, hogy a terhek, amelyeket Németország magára vállalt, a németekre nagy áldozatokat rónak. A kormányt a terheknek vállalása súlyos elhatározás elé állítja, de némi bizakodással tekinthetnek a jövő elé, a választott bíróság elvének érvényesüléséért.

Megelégedéssel emlékezem meg

de a holttestet minden nyomozás, kutatás dacára sem tudta a hatóság meglelni. Most ebben az ügyben szenzációs fordulat állott be, mert tegnap megkerült a meggyilkolt képviselő holtteste.

Rómától harminc kilométerre, a Via Appia mentén fekvő erdőcske szélén rendőrök egy feldarabolt és elásott holttestet fedeztek föl. Bebizonyult, hogy a holttest Matteottié. A hulla azonosságát kétségtelenül megállapították.

a békének, a békülékenységnek szelleméről, amely a konferenciát eltöltötte. Németország örömmel lép jóviszonyba minden néppel, hogy az emberiség javára munkálkodjék. Örömmel fejezem ki a konferencia elnökének a német delegáció háláját a konferencia létrehozása körüli fáradozásáért és annak vezetéséért.

A mai minisztertanács.

Beograd, aug. 17.

A minisztertanács ma délelőtt 9 órakor ülést tart, amelyen a reszortügyeken kívül szóba kerül a zágrebi véres szokol-incidens is. Állítólag a minisztertanács mai ülésén kerül végleges eldöntésre egy-két még mindig ingadozó főispáni állás kérdése is.

Egy éven belül kiűritik a Ruhr-vidéket.

A „Torontál” tudósítójának távirata

London, aug. 17.

Mac Donald Marxhoz levelet intézett, amelyben Anglia kezességet vállal a Ruhr-vidék katonai kiűritésének egy éven belül való végrehajtására.

Herriot és Theunis együttes jegyzéket intéztek Marxhoz, amelyben közlik, hogy mindkét kormány elhatározta, hogy a londoni szerződés aláírása után kiűritik a Dortmund-Hoerde-Luhmen-zónát, valamint a Ruhr-vidéken kívül fekvő megszállott helységeket.

A francia kamarát össze hívták.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Páris, aug. 17.

A Havas távirati ügynökség jelentése szerint Herriot 19-én nyilatkozik a minisztertanácsban a konferenciáról.

A kamarát és a szenátust augusztus 21-ikére hívták össze.

Németországban a Reichstag feloszlásával számolnak.

A „Torontál” tudósítójának távirata

London, aug. 17.

A német delegáció körében számolnak azzal, hogy a Reichstag elfogadja a Dawes-javaslatokat. Lehetségesnek tartják azonban azt is, hogy a Reichstag feloszlására és új választások kiírására kerül a sor.

A német delegáció különben ma hagyja el Londont és hétfőn megérkeznek Berlinbe.

Októberben tárgyalják a francia-német kereskedelmi szerződést.

London, aug. 17.

A Havas távirati ügynökség jelentése szerint a francia-német szakértők októberben jönnek össze, hogy egy kötendő kereskedelmi egyezményről tárgyaljanak.

Megalakult a Lakók Egyesülete Beeskereken

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, aug. 18.

Nagy érdeklődés mellett tartotta meg a lakók egyete vasárnap reggel 9 órakor alakuló közgyűlését a Kaszinó nagytermében.

A gyűlést Zseberán Bogoljub, az alakuló-bizottság elnöke nyitotta meg néhány üdvözlő szóval, majd Petrovity Szlávko, az alakuló-bizottság titkára számolta be a bizottság működését, szerb, magyar és német nyelven. Beszédében kiterjeszkedik arra, hogy a mai idő a szervezett harcok korszaka és főleg különböző társadalmi rétegek és osztályok harca jellemzi a kort, amely osztályokat a különböző gazdasági érdekek állítanak egymással szembe. A szociális küzdelmek praxisából azt a következtetést lehet levonni, hogy csak azok a szociális szervezetek számíthatnak sikerre, amelyek nagy rétegekre támaszkodhatnak. Ezzel szemben minden helyi és elkülönített szervezet már előre halálra van ítélve. Ebből természetesen következik, hogy a lakóknak ha érdekeikért sikeresen akarnak harcolni, szervezkedniük kell és szervezkedésüknek minél szélesebb rétegre kell alapozódnia.

A lakáskérdés is egyike azoknak a kérdéseknek, amelyek megoldása a helyi hatóságok illetékességi körén tulmely és az állam szociálpolitikai programjába tartozik. Valamely helyi szervezet azonban az állami politikának kialakulására nem folyhat be, csak olyan szervezet, amely az egész ország területére terjed ki. A lakók szervezkedése tehát csak akkor lesz sikeres, ha az egész országra kiterjedő, egyöntetű program végrehajtásáról van szó és azért kell csatlakoznia a beeskereki szervezetnek a Lakók Egyesülete beográdi központjához.

Ezután Rebrity Aleksza, a beográdi központ kiküldöttje beszélt. A szervezkedés céljáról beszélt, kijelentette, hogy a Lakók Egyesülete távol áll minden nemzetiségi és politikai mozgalomtól és célja tisztára a lakók gazdasági és szociális viszonyainak rendezése.

Hermál József beszélt ezután, aki felhívta a megjelenteket arra, hogy minél nagyobb agitációt fejtsenek ki az egyesület érdekében. Mert az egyesület munkája csak akkor lehet eredményes, ha a nép széles rétegén nyugszik. Ne akkor lépjen be valaki az egyesülésbe, amikor körme ég már a baja, hanem előre igyekezzék a szervezetséggel a baj elejét venni.

Majd Petrovity Szvetiszláv felolvasta az alapszabályokat, amely után kezdetét vette a tagok jelentkezése. Az első alkalommal kétszáz tag jelentkezett felvételre az egyesületbe. A további beiratkozás az egyesületbe Lévy Nándornál esz-közölhető a postával szemben fekvő iktelenben.

Az egyesület első taggyűlése augusztus 24-ikén, vasárnap délután 3 órakor lesz a Kaszinó éttermében. Ez a gyűlés fogja megválasztani az egyesület tisztikarát.

Egy beeskereki asszonyt férje és fia megmérgezésével vádolnak.

Beeskerek, aug. 18.

Jelentette a „Torontál”, hogy egy kettős mérgezési bűnyű foglalkoztatja már hónapok óta a hatóságokat, amely most jutott befejező stádiumába. Az előzményei a bűnténynek évekre nyulnak vissza.

Az előzmények.

Beeskereken a Buza-téren lakik özv. Relity Julka. Két évvel ezelőtt jutott özvegyesre, amikor is férje nyolc napi betegeskedés után hirtelen meghalt. A férj az akkori viszonyoknak megfelelően meglehetősen vagyonos volt és erről a vagyonáról úgy végrendelkezett, hogy az fiáé: Relity Milivoj, a beeskereki kereskedelmi akadémia második osztályu növendékéé.

A fiu két évig élt mostohaanyjánál, akinek szigorú felügyelete alatt állott. Szeptemberben beiratkozott a kereskedelmi akadémia negyedik osztályába és decemberben hirtelen meghalt, éppen olyan rejtélyes körülmények között, mint az apja.

A haláleset megdöbbentően hatott a család ismerőseire, mert a fiu makkegészséges volt, sohasem volt semmi baja, sőt még halála előtti napon is vígan társalgott barátaival és semmi nyoma sem látszott annak, mintha baja volna.

Suttogó vádak.

Ahogy már ilyen esetben szokott lenni, néhány nap múlva suttogtak itt is ott is és egy névtelen vád kezdett kialakulni, amely szerint a fiatal diákok megmérgezték. A vád a merénylet elkövetésével a meghalt diák mostohaanyját gyanúsította, aki a mende-monda szerint ezen a módon akarta kézhez kaparítani a mostohaafia ötvenezer dinárnyi apai örökségét.

A vizsgálat megindul.

A sok szóbeszéd vége a hatóság fülébe is eljutott, amely elrendelte a misztikus ügyben a vizsgálatot.

Az idegen munkások foglalkoztatási engedélyét sürgősen be kell szerezni.

Beeskerek, aug. 18.

Több ízben foglalkoztunk már a külföldi munkások alkalmaztatásának kérdésével, amelyre az utóbbi időben a szociálpolitikai minisztérium különös gondot fordít. A cél természetesen az, hogy elsősorban hazai munkások jussanak kenyérkeresethez. Ennek a szolgálatában áll az az új rendelkezés, amelyet a szociálpolitikai minisztérium tegnap küldött meg a kereskedelmi- és iparkamarákhoz.

A pénzkrisis miatt bekövetkezett üzemredukcióknál — mondja a rendelet — megtörtént, hogy egyes ipari vállalatok elsősorban a hazai munkásokat bocsájtották el, míg az idegen állampolgársággal bíró munkásokat továbbra is alkalmazásban tartották üzemekben. A minisztérium ebben az eljárásban az ország érdeke elleni esélykénynt lát és rendeletileg utasította az Inspekciya Rádát, hogy ilyen esetekben a legszigorúbban járjon el az illető vállalat ellen. Szükség esetén a minisztérium maga is fog esetről-

esetre speciális represszáliákat alkalmazni. Esetleg, hogy az illető vállalatot egyszer és mindenkorra megvonja az idegen munkások foglalkoztatására az engedélyt.

Ugyanígy fognak eljárni azokkal a vállalatokkal szemben, amelyek a már folyamatban lévő sztrájkot úgy akarják letörni és ez által a hazai munkanélküliek számát növelni, hogy a hatóságok tudta és engedélye nélkül hoznak be idegen munkásokat.

Olyan, idegen állampolgárságot élvező alkalmazott, legyen az munkás vagy tisztviselő, akinek van tartózkodási engedélye az ország területére, de az őt alkalmazó üzemnek nincs órá szülő foglalkoztatási engedélye, köteles ezt a foglalkoztatási engedélyt 1924 augusztus 21-ikéig megszerezni az Inspekciya Rádától. Ha ezen időpontig nem szerzik meg neki a foglalkoztatási engedélyt, úgy megvonják tőle a hatóságok az itt tartózkodási engedélyt is. a

A vizsgálóbíró utasítására ez év februárjában egy bizottság szállt ki a Pasityeva-utcai gör. kel. temetőbe, ahol exhumálta az elhunyt diák: Relity Milivoj holttestét. A hűtlát a törvényszéki orvos felboncolta és annak gyomor- és bélrészeit vegyelemzés végett a zágrebi bakteorológiai állomásnak küldötték meg.

A bakteorológiai vizsgálat eredménye.

A zágrebi vegytani intézet megajta a beküldött hullarészek fölözt a vizsgálatot és kétségtelenül konstata, hogy azokban arzenikum van jelen és hogy ilyenformán mérgezés esete forog fenn. Ez a vizsgálat, amely özv. Relity Julkára terhelő, azt eredményezte, hogy a rendőrség a gyanúsított asszonyt azonnal letartóztatta.

A további nyomozás, főleg azonban a bakteorológiai intézet vizsgálatának pozitív eredménye, joggal tette azt a föltevést, hogy özv. Relity Julka urala is hasonló módon költözhetett el az élők sorából.

A bíróság erre való tekintettel május 18-ikán elrendelte volt a két évvel ezelőtt elhunyt Relity Nikola szabó holttestének az exhumálását is és gyomorrészeinek ugyancsak a bakteorológiai állomáshoz való beküldését.

A zágrebi bakteorológiai állomás vegyvizsgálatának eredménye tegnap érkezett meg erről a második vizsgálati anyagról is és ugyancsak azt állapította meg, hogy azokban arzen van és hogy mérgezés történt.

A kettős mérgezéssel gyanúsított asszony ügye most már a befejezéshez közeledik. A bíróság fogja most már eldönteni a vizsgálat adataiból, hogy bűnös-e özv. Relity Julka vagy nem. A vegytani intézet döntése minden esetre komoly, súlyosan vádoló érv.

HIREK

— augusztus 18.

Petár király emlékezete. Néhai Petár király halálának 3-ik évfordulója emlékeztetere vasárnap délelőtt 11 órakor a város összes templomaiban gyászistentisztéletet tartottak. A rekvieimen résztvettek a hivatalfőnökökkel az élükön az összes állami, megyei és városi hivatalok tisztviselői.

Eljegyzés. Bakai Láng Lajos eu-korgyári tisztviselő eljegyezte Hammes János, a „Jugoszlávija” biztosító intézet igazgatójának húgát, Wagner Piryt. (Minden külön értesítés helyett.)

Kinevezés. Az alispán Hirth Sándor novibeceji lakost Szrpszkielemirre segédjegyzőnek nevezte ki.

A beeskereki vásár. Ha másból nem, de abból, hogy az eső négy-öttször is megindult tegnap, tudhatuk, hogy vásár van Beeskereken. A hagyományos eső beköszöntött, hogy azt a kevés üzleti lehetőséget is tönkretegyje, amelyet az általános üzlettelenség még meghagyott.

A vásár általánosságban nem sikerült. Az állatvásárban és a földműveléssel összefüggő iparágakban (bognár, köteles stb.) volt még egy kis forgalom, de a belvárosi üzleteiben nem nagyon érezték a vásárt.

Szakiskola a fakeskedők részére. A kereskedelmi minisztérium elhatározta, hogy Daruváron a fakeskedelmi szakma gyakorlati elsajátítására szakiskolát nyit. Az iskolába IV. gimnáziumi osztályu képzettséggel vesznek föl tanulókat, akik 450 dinár havi fizetésért nyerneket ellátást. A kérvényeket az iskolába való felvételért szeptember 6-ikáig kell benyújtani a kereskedelmi minisztériumhoz. A kérvényhez az iskolai végbizonyítvány és egy orvosi bizonylat mellékelendő.

Grémium-ülés a Kamarában. A kereskedők grémiumának igazgató-sága ma este 6 órakor ülést tart a Kamará helyiségében, amelyen a közgazdasági törvényjavaslat megvitatása van napirenden.

A székesfehérvári őskori lelet. Jelentette már a „Torontál”, hogy Székesfehérvár mellett nagy radióállomást épít a magyar kormány és hogy a telep építési munkálatai közben őskori leletekre bukkantak. Az ásást tudományos szempontból folytatták le és eddig mintegy husz sirt ástak ki, amelyekben esontvázak, fémtárgyakat és ékszerket találtak. Az archeológusoknak az a véleménye, hogy a leletek a honfoglaló magyarok egyik törzsétől származnak.

Gábor Antal állatorvos, aki egy légyfertőzést folytán súlyos beteg volt, most annyira felépült, hogy egy héten belül folytathatja orvosi gyakorlatát.

Adomány. Özv. Molnár Judia elhalálása alkalmából rokona, özv. Kohl Ferencné 100 dinárt adományozott a róm. kath. árvahának.

Felhívás. A „Szlávija” sportegylet felhívja tagjait, akik tagdíjhátralékban vannak, hogy hátralékaikat augusztus hó 25-ikéig egyenlítsék ki, mert ellenkező esetben a tagok sorából töröltnének.

* Ny

Áron főorvos tartama fárads léseért, hogy is telessz lás köz kinek K i p p e egyenr

A ma cia mi ségéné város) nulmán tyés, a egyházi dését, a mások ezüstboly melyet nek Es történe szer haj se tudta elüzni. érsekhöz szóbanfo kotta ne ünnepély végig a valamen gató fog Ön azt! mainzi hetne H tunk vol

* Dr. szes ora nulmán gondozól terte, ru pónta 8- óráról 5- (Fő) utca fölött (S)

* A Du náti fiók feleit. Srpska K sal szeml nál lévő letébe fo

* Nikke nál Velli

Amnesz A „Toront

Az am i lapodás jü mok közö zött fogoly kat, akik lyik az el kezés szab leni bünte utasított e visszatérhe

Coolidge

A „Toront

Coolidge gadtaz sulyozva, u új elnök, egybehívás zés kolátoz

*** Nyilvános köszönet.** Dr. Pesity Áron ker. betegsegélyzőpénztári főorvos urnak sulyos betegségem tartama alatt tanusított odaadó, fáradságot nem ismerő gyógykezeléséért — aminek köszönhetem, hogy ismét egészséges vagyok — kötelességemnek tartom ezúton is hála-köszönetet mondani és mindenkinek őszintén ajánlani. Tisztelettel Kipper Imre, férfi- és katonai egyenruhaszabó (Kruzska-utca).

A mainzi ezüst egér. Egy francia műtörténész katonai kötelezettségének tesz eleget és pedig Mainz városában. Szabad óráit a dóm tanulmányozására fordítja. A sekrestyés, aki körülveti a régi székesegyházban, érzi a látogató érdeklődését és többet mutat neki, mint másoknak. Egy nap megmutat egy ezüsthől készült remekmű egeret, melyet a dóm műkészei közt őriznek. És egyben elbeszéli az ereklve történetét. Nagy egerjárás volt egyszer hajdanában Mainzban. Sehogyse tudták a kellemetlen vendégeket elűzni. Végül a polgárok a mainzi érsekhez fordultak tanácsért. Ez a szóbanforgó ezüst egeret ajándékozta nekik és utasította őket, hogy ünnepélyes körmenetben hordozzák végig a város utcáin. Megtették és valamennyi egér elpusztult. A látogató fejét csóválta: „Mon ami, hiszi Ön azt!” „Nem én, felelte a derék mainzi ember, mert ha azt el lehetne hinni, már régóta csináltattunk volna egy ezüst franciát!”

*** Dr. Vlastimír Ivkovity** az összes orvostud. doktora, párisi tanulmányutjáról, ahol gyermekorvos gondozói oklevélét nyert, visszatérve, megkezdte rendeléseit naponta 8-9 óráig délelőtt és 3 és fél óráig délután. Aleksandrova (Fő) utca, Benó Testvérek üzlete fölött (Stagelschmidt-féle ház).

*** A Dunav biztosító társaság** bányai fiókja ezennel értesíti t. üzletfeleit, hogy irodáját a „Hotel Srpska Kruna”-ból a hajóállomással szemben és a tüzoltó lakánynál lévő „Hotel Srpski Kralj” épületébe folyó hó 15-én áthelyezte.

*** Nikkejezni, galvanizálni Krausz** nál Veliki Beeskerek. Telefon 329.

Amnesztia a Ruhr-vidéken.

A „Torontál” tudósítójának távirata

London, aug. 17.

Az amnesztia kérdésében megállapodás jött létre az érdekelt államok között. Valamennyi bebörtönzött fogoly kiszabadul, kivéve azokat, akik ellen gyilkosság miatt folyik az eljárás. A német törvénykezés szabadkezet kap az állam elleni büntettek üldözésében. A kitasított és elmozdított tisztviselők visszatérhetnek lakóhelyükre.

Coolidge az Egyesült Államok elnökjelöltje.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Washington, aug. 17.

Coolidge elnök hivatalosan elfogadta az elnöki jelöltséget, hangsúlyozva, hogy javasolni fogja mint új elnök, egy nemzetközi értekezlet egybehívását, amely a fegyverkezés kolátozásáról fog tanácskozni.

Százezer vörös katona vonul föl a besszarábiai határon.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Bukarest, aug. 17.

A besszarábiai határról érkező jelentések szerint a Dnyeszter mentén százezer vöröskatona vonult fel.

A szovjethadereg felvonulása-nak iránya, amint az a hadsereg elhelyezkedéséből világosan látható, Besszarábia. Román politikai körökben erősen tartja magát az a hír, hogy az orosz csapatok Besszarábia elleni offenzívára készülnek.

Egyedül Costa Forn lapja tartja kizártnak egy küszöbön álló szovjetoffenzíva lehetőségét. A kiváló román publicista vezércikkét ir az állítólag küszöbön álló besszarábiai offenzíváról és megállapítja, hogy egy komoly támadás eshetősége a mai külpolitikai helyzet mellett nem foroghat fenn.

Az orosz politika mai iránya és az ország belső viszonyai sem engedik meg egy háború kockázatos vállalkozását. A román hadügymi-

nisztérium hírszerzői tévedtek, vagy bizonyos csapateltolódásokat tulzott félelmükben mozgósításnak, esetleg csapatösszevonásnak néztek. — írja Costa Forn — háborúra gondolni sem szabad.

A megnyugtató, józan hang azonban keveset használ, mert a Brati-anu-kormány egész Besszarábia területére elrendelte a statáriumot. Besszarábiában napról-napra ismeretlen tettések

véres merényleteket követnek el, amelyeket kormánykörökben a bolsevikiek aknamunkájának tartanak.

Kievben a román opera előadása közben bombát hajítottak a színpadra. A moszkvai expressz ellen is merényletet követtek el.

A besszarábiai román hatóságok fejei névtelen leveleket kapnak, a melyekben azonnali távozásra szólítják fel őket. A román távirati iroda hivatalos jelentése szerint a helyzet igen válságos.

Beiratások, magán- és javítóvizsgák a gimnáziumban.

Beeskerek, aug. 18.

Az áll. főgimnáziumnak folyó évi június hó 28-án kiadott értesítője szerint az 1924-25. tanévre a beiratás egy a magyar, mint a szerb tagozatban szeptember hó 4., 5., 6. és 7-én lesz. Még pedig szept. 4-5-én az I-IV-ik osztályba, 6-7-én pedig az V-VIII. osztályba, azontul szept. 15-ikéig csak a tanár-estület engedélye szeptember 15-28-ig pedig csak a közoktatásügyi miniszter engedélyével lehet beiratkozni. A beiratkozásnál a tanuló személyesen köteles jelentkezni. Csak orvosi bizonyítvánnyal igazolt betegség vagy más sulyos okok miatt lehet írásban jelentkezni.

A beiratásnál a) kitöltött és a szülő vagy szállásadó által aláírott (Prijava) jelentkezőlapon, b) a megelőző tanévben kapott iskolai bizonyítványt, c) ha az I-ső osztályba iratkozik a tanuló, a keresztlevelet kell bemutatni. Az I. osztályba 10-13 évi életháton belül lévők iratkozhatnak csak be.

A magánvizsgák, javító és különbözeti vizsgákra jelentkezők kérvényeiket a folyó augusztus hó 20. és 25-ike között az igazgatói irodában személyesen nyújtják be.

A javítóvizsgákra jelentkezők kérvényeikre 5 dináros bélyeget és annyiszor 10 dináros bélyeget ragasztanak, ahány tárgyból javítóvizsgát tesznek. A javítóvizsgák

szó- és írásbeliek. A magánvizsgára jelentkezők kérvényeikre az I-IV. osztályoknál 45 dinár, az V-VIII. osztályos magántanulók pedig 65 dináros bélyeget tesznek. A magánvizsgákért esedékes díjakat ugyanakkor készpénzben fizetik be.

A különbözeti vizsgákért benyújtott kérvények éppen egy bélyegzetnek, mint a javítóvizsgákért benyújtott kérvények. A különbözeti vizsgákért esedékes díjak készpénzben, a kérvény benyújtásakor lefizetendők.

Valamennyi kérvény a főgimnázium igazgatóságának címzendő állampelven.

A javító, magán- és különbözeti vizsgák sorrendje a gimnázium hirdető tábláján lesz kitéve.

Valamennyi vizsga szeptember 1-14-ike között lesz.

A magánvizsgákra jelentkezők kötelesek a rendőrségen (illetőségi helyükön) areképes igazolványt váltani és azt a kérvény benyújtásakor (augusztus 2-25-ig) bemutatni.

Öntöde-, vasesztergályos- és géplakatos-

tanoncok

felvétetnek 1814

„Zemljoradnik” mezőgazdasági gépgyár, vas- és fémöntöde rt.-nál, Miletyeva (Temesvári) utca 86.

Repülők Beeskerek fölött.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, aug. 18.

Szombat délelőtt ugyancsak látványos napja volt Beeskereknek. Negyed tíz óra felé három katonai repülőgép jelent meg magasan a város fölött, amelyek egyre nagyobb köröket írva le, mind lejjebb és lejjebb szálltak, úgy hogy motorjaik zakatolása valósággal elnyomta az utcai forgalom rendes zugását. Mintegy tíz percig röpködtek körben és icsésző alacsonyban a házak fölött, miközben az egyik repülő néhány bravuros hárláng-rást mutatott be, tengelye körül fordulva meg a gépével, úgy hogy a nézőknek ijedten állt meg szívevérese a vakmerő mutatvány láttán.

Eleinte senkisémit tudta mire vélni a repülők gyakorlatozásának a célját, míg végül száz és száz kis libegő fehér pilleszerű papír szállt a levegőben. Röpcédulák, amelyeket a gépek dobtak le. A röpcédulákon a Jadranska Strazsa noviszádi strandünnepélyére hívták meg a közönséget. Az igazi cél azonban később sült ki. A noviszádi repülő garnizon néhány tisztje benevezett volt ugyanis a Beeskereken most folyó nemzetközi tenniszversenyre. Közbejött akadályok miatt azonban nem jöhettek el meccseiket lejátszani. Sürgönyözni, telefonálni a mai redukált postatisztviselői állapot mellett bizonyára sokkal hosszabb ideig tart, mint felszállni a repülőgépre és reggeli gyakorlatként áruccanni Noviszádról Beeskerekre, itt ledobni egy Fliegerpostot, ami egy hádogtokba dugott levél, amelyben bejelentik, hogy sajnos, a szolgálat miatt nem lehet meccselni és ismét szépen visszarepülni Noviszádra.

Ez éppen annyi idő alatt történt meg, amennyi alatt a telefonközpontban azt mentták volna, hogy „jegyztük a számot, de a vonal foglalt”.

Mit nyert az emberiség a világháborúval?

A német császár és a trónörökös véleménye.

Berlin, aug. 17.

A The American Legion című folyóirat körkérdest intéz a világ ismertebb államférfiaihoz, hogy mit nyert az emberiség a világháborúval. Válaszolt a kérdésre a többi között a német császár és a trónörökös is.

A német császár nevében Paschwitz admirális a doorni kastélyból a következőket írta:

Ofelsége felhatalmazott engem, hogy május 31-én kelt soraira válaszolva a következőket közöljem:

Schicht

Az eredeti 875f
Schicht-szappan

a „Szarvas” védjeggyel, mosóereje és kiadósága miatt felülmulhatatlan.

A vele való mosás valóságos gyönyörtéség!

Öfelsége sajnálja, hogy nem tehet eleget felszólításának. Ami azt a kérdést illeti, hogy mit nyert az emberiség a világháborúval. Öfelsége azt hiszi, hogy az egyetlen lehetséges felelet: Semmit. Mi mindent elvesztettünk.

A trónörökös a következőket írja: Az Egyesült-Államok belépett a háborúba, hogy elpusztítsa a militarizmust és megszerezze a világnak a demokráciát. A háborúnak viszont az az eredménye, hogy valamennyi nemzet a lehetőségek határáig fegyverkezett. Tekintsék meg a világ minden részéről érkező jelentéseket. A kedvelt gondolat a diktatura megvalósítása egyik vagy másik formában. Az egyetlen haszon, amelylyel a háború járt, az a felismerés, hogy minden hatalom híjjával vannak azok a nemzetek, amelyek nincsenek kellőképpen felfegyverkezve és az ilyen nemzet sehol sem találhat segítséget.

Sport

Szuboticai alszövetség b) válogatott—Beckerek válogatott 4:0 (0:0). Bíró: Tillinger. A második napi mérkőzés sokkal szebb játékot hozott, mint az első nap. Egyrészt azért, mert a szuboticai csapat erősebben játszott, másodsor mert a becskeréki csapat sokkal jobb volt mint az előző nap és a becskeréki csapat is átvette a szuboticaiak iramát. A szuboticai csapat ugyanaz volt, mint előző nap és ezért az első félidőben mintha a fáradtság jelei mutatkoztak volna rajta. A becskeréki csapatban megint a közvetlen védelem tűnt ki. Gavrilov volt a mezőny legjobb embere. Kolarov egész jól helyettesítette a sérült Kohn. A halfok közül Avramov az első félidőt kiválóan végig játszotta, de a második félidőben durvaságokkal tűnt ki.

Nikolity megint egész jól fogta Schallert, habár meglátszott rajta az első nap mékőzése. Lóczy volt a legyengébb half, de azért ő is jól végezte feladatát. A csapat sor sokkal jobb volt mint előző nap, de a két biztos helyzetet mégsem tudták kihasználni.

A szuboticai csapat felállítása ugyanaz volt, mint előző nap. A becskeréki csapat fölállítása a következő: Merschbacher — Kalorov, Gavrilov — Lóczy, Avramov, Nikolity — Nedity, Pop, Szirotanovity, Podgradzki, Stefanovity.

A játékot Beckerek kezdi és állandó támadásban van, a 14-ik percben Szirotanovity öt méterről tiszta helyzetből kapu mellé lö, majd 8 perccel később ugyanez a helyzet. A 30. percben tizenegyes Szubotica ellen. Gavrilov éles lövése a kapufáról pattan vissza a mezőnyben. A második félidő egészen a szuboticaiaké. Az első gólt a 6-ik percben Schaller rugja egy 30 méteres szabadrugásból védhetetlenül. Majd Szép egy a kapufáról lepattanó labdát rugott be egy lépésről, 13 percere utána megint Szép rug gólt a 18-ik percben és Schaller a 29-ik percben.

Vélemények: Tillinger nem hajlandó nyilatkozni.

Marity, a szuboticaei szövetségi

kapitány: A pálya keskenysége miatt a szuboticaei csapat nem tudta azt a kombinációs játékot mutatni, amelyre képes lett volna. Egyénileg mindegyik jó volt. A becskeréki csapaton meglátszik, hogy nem tréningeznek és ami fontos, nem tartanak futótrenínget, ez különösen a maguk centerhalfján látszott meg, ki az első félidőben mindkét napon kiváló nyújtott, de a második félidőt nem bírta végig. A legjobb emberük a kapus, ki klasszis tehetség. Azonkívül a becskeréki játékosok kitünően és Nikolity. Csatársoruk jól kombinált, de nincs meg a lövőképességük.

Schaller, a csapatkapitány a szuboticaiakról ugyanazt mondta, mint Marity. A becskerékiekről a következőképp nyilatkozott: A legjobb része a csapatnak a közvetlen védelem, különösen a kapus és Gavrilov. A centerhalf az első félidőben kiváló nyújtott, a második félidőben azonban már nem bírta az iramot és durvaságokkal igyekezett ezt palástolni. Nálunk már az 5-ik percben kiállították volna. A csatársor esapnivalóan rossz.

Gavrilov csapatkapitány: A szuboticaiak jól játszottak. A mi csapatunkban a csatársor nagyon rossz volt, különösen a belső trió. A halfsor jó volt, a védelem kitünő volt. Merschbacher a gólokat nem védhette.

Az Obility pályán lefolyt versenyek a következő eredményeket hozták: Fülelabda bemutató mérkőzés két kombinált csapat között 1:1. Kitünt a két Moity, Andrijevity és Bojanity szép dobásaikkal. Bicikliverseny 1000 m.: 1. Schubert 2 p. 10 mp. — Az állomásig és vissza: 1. Horváth 12 p. 2. Schubert. 3. Becker. — Mindnyájan Szláviások.

Birkózóverseny: A birkózóverseny általában csak a nyers erők küzdelmét, de kevés technikát mutatott. Kivételt képez Graf. Beck, Lakos és Makszimsev, kik igazán nívós birkózást mutattak be.

Légsúly: Frank (Kadima) győz Kartye (Kadima) ellen 2 és fél perc alatt. Kohn (Kadima) Halmai (Schwäbische) ellen 10 perc alatt. Öntüss. Halmai Kartye ellen 2 perc 15 mp. Szelezsán (Obility) győz Fank ellen 2 és fél perc. Szelezsán Kohn ellen 25 mp.

Könnyűsúly: Tóközi (Kadima) Halmai (Zseljeznicsár) eldöntetlen, Graf (Kadima) Halmai ellen 20 mp. Graf Tóközi 30 mp.

Végeredmény. Légsúly: 1. Szelezsán (Obility). 2. Frank (Kadima). 3. Kohn (Kadima).

Könnyűsúly: 1. Graf (Kadima). 2. Tóközi (Kadima). 3. Halmai (Zseljeznicsár).

Meghívási verseny: Lakos jugoszláv bajnok győz Alekszander finn bajnok ellen 2 perc alatt.

Box: Lakos győz Alekszander ellen a 3. menetben kiütéssel. Ezután iskolabirkózás folyt le Lakos és Beck között.

Az Obility igazán dicséretreméltó azért, hogy nem sajnálta fölösni a futballpályát csak azért, hogy Beckerek sportközönségének itt még új sportágakat mutasson be. A versenyeket különben szépszámu közönség nézte végig.

Br. 172. s. i. 1924.

1616

Objava dražbe.

Na osnovu rešenja novebečeskog sreskog suda br. 1306/1924. određena je sudska prodaja na uzaložena i u dinara 4000 procenjena 2 konja i 1 kola u korist Rade Vujatova protiv Ivana Brusina Žarkin radi namirenja 1480 dinara glavnice i pripadaka.

Radi sprovanjanja te prodaje za kazujem dan za 25. avgusta t. g. u 10 sati pre podne a mesto opšt. kuću u Kumani.

Novi Bečej, 30. juna 1924.

Stevan Ranković,
kr. sr. sudski izvršitelj.

Br. 101. s. i. 1924.

1617

Objava dražbe.

Na osnovu rešenja novebečeskog sreskog suda broj 1269/1924. određena je sudska prodaja na uzaložena i u dinara 5000 procenjeni 2 konja i 1 kola u korist Mirka Nešića protiv Rade Levakova radi namirenja 120 dinara glavnice i pripadaka.

Radi sprovanjanja te prodaje za kazujem dan za 29. avgusta t. g. u 9. sati pre podne a mesto opšt. kuću u Melenci.

Novi Bečej, 10. jula 1924.

Stevan Ranković,
kr. sr. sudski izvršitelj.

Őszi kalapujdonságaim megérkeztek!

Férfi- és női nemez- és velourkalapok fehér és mindenféle modern színben és formában a legszolidabb áron kaphatók. — Ugyiszintén bármilyen férfi- és nőikalapok festését és átalakítását a legjutányosabban eszközölöm.

Andresz A., kalaposmester Velikibecskerek

Kralja Petra trg (Ferenc József-tér)
a Solyom-féle sörcsarnok mellett, az udvarban hátul.

1611

Bérbeadó

helyben, a Krunszka (Korona) u. bejárat és a Béga-folyó mentén fekvő 368 m² m. kiépített nagy gyári helyiségek, melyek raktárnak is alkalmasak, részben lakásnak is átalakíthatók — Ugyanott egy 6 HP álló gőzgép eladó. — 1622 — Cim a kiadóhivatalban.

VII. wieni nemzetközi mintavásár

1924. évi szeptember hó 7—14-ig.

Legkedvezőbb bevásárlási alkalom minden iparág részére.

Leggazdagabb választék! Versenynélküli árak!

A wieni tavaszi mintavásár nagy eredménye 1924-ben: 100.000 bevásárló.

Wien város nagy zene- és színházünnepélye.

Felvilágosítások:

Wiener Messe, Wien VII.,

valamint a tiszteletbeli képviselőtől és hiv. felvilágosítóhelyektől

Szubotica: Özv. Halbrohr Sándorné és Társai,
Erste Jugosl. Transport-Aktiengesellschaft
Schenker & Komp.

1850

Kralja Pleits Fer. Pál

Nyomatott Pleits Fer. Pálnál, Veliki Beckerek

Teljes ellátásra

elvállalok jó házból való

2-3 iskolánövendéket

Cim az „Orient” főutcal üzletében.

Különböző jókarban levő

polituros butor

eladó.

Café Club, I. emelet.

Vadászlop

Vadászpuskák és belga löfegyverek, angol, francia, német, osztrák vadásztöltények és hüvelyek és eredeti angol szab. keményölömszerű legnagyobb raktára, valamint az összes vadászati, halászati és sportcikkék friss szállítmánya most érkezett meg 1618

Sander M. Józsefnél, V. Beckerek.

3-4 kisebb iskolásfiu

teljes ellátással és a házi feladatok át- vizsgálásával, magyar, német és szerb nyelven, felvétetnek az idei tanévre

REGAKER MIHÁLY könyvelőnél
Velikibecskerek, Szokolszki kelj 14. sz., a Csokligettelszemenben (Amerikanegyed)

Ara

1

Din

A Dawe

kölcs

A „Toront

A Rento

coni konf

vetkezőkbe

A jóvát

ország me

a Dawe-re

egyezséke

A jóvát

a német l

A dönt

fogadták.

Németor

sági egy

helyreáll

A német

a megszá

ják.

A ruhv

lalkozó

kat.

A Dawe

uttárság

Németor

ben pedig

Mindezt

ferencia z

tatnak, al

kiállítás

A konte

mondotta.

szóló me

csön siker

sek épp

guk bank

kölcsön s

A lon

lélegzés

A „Toront

A Genf

ságrók el

doni konf

„A Ro

Apponyi

józan és

jelenti.

belépés

kai tőke

ban áll

eseinek

melyik

tott nép

A kont

hogy lé

berisegn

igazságt

koránt

Genfi ur

Igyeksz

szág ügy

szünk az

vitájában.

ségi és k

désekh